

Fi2020/00389/S1

2020-04-14

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

Remissyttrande över delbetänkande Fler ruttjänster och ett höjt tak för rutavdraget (SOU 2020:5)

Pensionärernas Riksorganisation (PRO) har fått delbetänkandet av Rut-utredningen om hur fler tjänster kan inkluderas i rutavdraget och ett höjt tak för rutavdraget "Fler ruttjänster och ett höjt tak för rutavdraget" SOU 2020:5 på remiss. Vi avger följande remissvar:

PRO avstyrker samtliga förslag i delbetänkandet. Det gäller både förslaget om höjt tak för rutavdrag till 75 000 kronor och förslagen om att rutavdraget ska utökas med tjänsterna vattentvätt vid tvättinrättning, möblering av bostad, transport av bohag till andrahandsbutiker, loppmarknader eller magasinering och enklare tillsyn av bostad, t.ex. fritidshus.

Skälen för detta är flera. För det första menar vi att höjningen av taket har negativa fördelningseffekter. Personer med högre inkomster gör redan idag i större utsträckning rutavdrag och med större summor, och få äldre slår idag i skattereduktionens tak. Om taket höjs ytterligare skulle detta enbart gynna de personer som har så hög inkomst att deras skatt kan reduceras med 75 000 kronor.

Det är PRO:s uppfattning att en del av våra medlemmar och andra äldre uppskattar möjligheten att köpa städtjänster till reducerat pris med hjälp av rutavdraget. Vad gäller frågan om att utvidga antalet tjänster som omfattas av rutavdraget till exempelvis tvätt vid tvättinrättning så bedömer vi däremot att efterfrågan är låg. Vi ser dessutom en risk för så kallade dödviktseffekter, det vill säga att de som redan idag använder tvätter- eller transporttjänster får en skattesubvention. Det är ett ineffektivt användande av skattemedel, enligt PRO:s uppfattning.

I delbetänkandet uppskattas den offentligfinansiella effekten till 270 miljoner kronor årligen. Detta får visserligen anses vara en mindre summa i statsbudgetsammanhang. Inte desto mindre är PRO:s uppfattning att dessa pengar skulle göra större nytta i välfärden, exempelvis i den behovsprövade äldreomsorgen. Detta understryks tydligt av det läge vi befinner oss i idag, då vi inte ännu kan överblicka de ekonomiska konsekvenserna av coronaviruset covid-19. Just nu menar PRO att det är viktigt att de skattemedel som finns används på bästa sätt.

Gränsdragningen mellan äldreut och äldreomsorg måste vara tydlig

Senast den 1 september 2020 ska utredningen presentera sitt slutbetänkande och presentera förslag för en särskild ordning för rutavdrag för äldre personer, ett så kallat äldreut.

PRO:s vill redan nu betona vikten av att införandet av ett särskilt rutavdrag för äldre inte får påverka möjligheterna till en god service och omsorg inom ramen för äldreomsorgen. Gränsdragningen mellan rutavdraget och biståndsbedömda insatser enligt socialtjänstlagen måste vara tydliga för att kunna behålla en god äldreomsorg och samtidigt tillhandahålla rutavdrag.

Det går det inte att utesluta att de tjänster som äldre kan beviljas inom ramen för den behovsprövade hemtjänsten redan idag påverkas av rutavdraget, och att sådan undanträngningseffekt skulle kunna förstärkas av ett särskilt äldreut. PRO motsätter sig bestämt att rutavdraget – och ett eventuellt framtida äldreut – ska kunna användas som möjlighet för kommunerna att skära ner i den biståndsbedömda äldreomsorgen.

Det är viktigt att notera att servicetjänster som t.ex. städning alltid ska kunna ingå i en sammanhållen äldreomsorg och som en del av en rehabiliteringsprocess. En enskild som behöver omsorg och omvårdnad ska alltid kunna erhålla städning inom ramen för beslutet. Om detta inte blir möjligt och den enskilde istället hänvisas till rutföretag innebär det också att ytterligare en person kommer att få tillträde till den äldre hem. Inte minst coronakrisen understryker vikten av att så få personer som möjligt deltar i vård och omsorg om äldre.

Christina Tallberg

Ordförande

PRO, Pensionärernas Riksorganisation